

[Iver Poulsen.]

indskrænke den private ejendomsret og dispositionsret; den ønsker også at gøre det ganske gratis uden erstatning til de mennesker, som må se deres ejendomsret, deres dispositionsret og dispositionsfrihed krænket. En sådan lovgivning må mit parti naturligvis gå stærkt imod.

Hvad angår det lovforslag, der er fremsat af det ærede medlem hr. Vivike m. fl., kan jeg sige, at hvad jeg her har sagt formentlig dækker vor begrundelse for, at vi ikke kan stemme for det.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Forhandlingen her i det høje ting har jo vist, at der er stærkt divergerende anskuelser, men dog et flertal for ændring i samklang med mit lovforslag. Jeg takker de ordførere, der har vist forståelse for de tanker, der er nedlagt i forslaget.

Det ærede medlem hr. Lund Jensen talte om forslagets formålsparagraf. Det kan jo godt siges, at lovforslagets titel „Forslag til lov om naturfredning“ i dag er for begrænset. Måske burde forslaget hedde „Forslag til lov om rekreative områder m. v.“, svarende til den ændrede opstilling i formålsparagraffen.

Jeg er enig med det ærede medlem om, at det haster med at finde en brugelig ordning, at finde frem til et lovgrundlag, der tillader en klar administrativ afgørelse. Jeg er enig med det ærede medlem om, at der er en rivende acceleration i udviklingen af udstykning, sommerhusbebyggelse m. v., således at vi er under tryk ikke blot i relation til fællesmarkedet, men i relation til aktuelle fænomener.

Det ærede medlem gav en grundig og interessant redegørelse for § 22s historie. Ministeriet for kulturelle anliggender har udsendt et skema om antallet af § 22-sager i tiden fra 6. april 1961 til 23. januar 1963 til fredningsnævnene. Besvarelse heraf er endnu ikke modtaget fra samtlige nævn, men det kan dog allerede nu ses, at § 22 har medført en betydelig administration, som ikke står i et rimeligt forhold til de opnåede resultater.

Bortset fra en vis mindre censurerende virkning af bebyggelse, udformning og placering beroende på en velvillig indstilling hos grundejerne har § 22 næppe haft den

tilsigtede positive betydning som bebyggelsesregulator uden for byerne. Overfredningsnævnet har til dato ikke afsagt nogen kendelse, hvorved byggetilladelse er blevet nægtet, selv hvor det drejede sig om overordentlig naturskønne arealer, som alle fredningsmyndigheder var enige om burde friholdes og bevares.

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen var inde på tanken om, at overfredningsnævnet skulle have afvist spekulationsfortjenester. Den tanke kan det ærede medlem ved nærmere overvejelse ikke fastholde. Således som forholdene er, kan vi ikke frigøre os for også at deltage fra statens side i betalingen af slige spekulationsfortjenester. Da vi behandlede sagen Tystrup-Bavelse, stod vi netop over for problemet i dets skarphed, idet en fredning af de pågældende arealer praktisk taget ville koste det samme som købet af de pågældende arealer. Når overfredningsnævnet har lagt sin administration således an, er det naturligvis også begrundet i de økonomiske konsekvenser, der er ganske uoverskuelige for staten, når der forlanges og må ydes erstatning for tabt udstykningsfortjeneste, der måske kan tænkes modificeret efter en sædvanlig engrosprisbetragtning, hvilket dog ikke kan være et tilstrækkeligt synspunkt. Selvsagt vil ved en erstatningsudredelse for et tilfældigt areal en kædereaktion gøre sig gældende med hensyn til de omkringliggende områder, og i øvrigt skærpes erstatningsproblemerne derved, at sagen rejses på det tidspunkt, hvor der allerede fra grundejernes side foreligger aktuelle bebyggelsesplaner. Endvidere findes der i almindelighed ikke noget planlægningsmæssigt grundlag, hvorefter tilladelse eller afslag kan gives; på samme måde er det med § 22-reglerne med tidsfristen, de vedrører kun en enkelt eller ganske få ejendomme, og overfredningsnævnet har som regel ikke haft mulighed for at bedømme helheden, og navnlig ikke hvor meget en gennemført fredning af hele det sikringsværdige område vil koste. Udvælgelsen af § 22-ejendomme er således ganske vilkårlig.

Det ærede medlem hr. Lund Jensen stillede mig et par spørgsmål. Når en sag afgøres i kulturministeriet, er det naturligvis ikke meningen, at ministeren personlig